

Αξιοποίηση πηγών πλούτου της χώρας: Ορυκτός πλούτος

Βασίλης Νικολετόπουλος
Σωματείο Αξιότης 12.2.13

Ορισμοί: Ορυκτές πρώτες ύλες ΟΠΥ

- Μεταλλεύματα → μέταλλα
- Βιομηχανικά ορυκτά → οξειδία, άλλα
- Λατομικά ορυκτά
- Ενεργειακές ΟΠΥ: στερεές, υγρές, αέριες...
- ...αλλά και αέρας, ήλιος, νερά ως ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Ιδεολογία: Ελντοράντο ή Ψωροκώσταινα?

- Το δίλημμα ήταν ιδεολογική κατασκευή της αριστεράς [Μπάτσης κλπ]
- Οι επιχειρήσεις απέφευγαν να χρησιμοποιούν τον όρο ‘Ορυκτός πλούτος’ στη δεκαετία του ’80, γιά τον φόβο των Ιουδαίων
- Ελντοράντο ή Ψωροκώσταινα?: Τίποτε από τα δύο – ‘μέτρον άριστον’
- Η προβεβλημένη ‘καθετοποίηση’ απαιτεί κεφάλαια και ενέργεια και έχει περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Στα τελευταία 30 χρόνια...

- **Ποιές εταιρείες έπαυσαν να λειτουργούν και γιατί?**

πχ

- Λαύριο: μικτά θειούχα μολύβδου/ψευδαργύρου, με καθετοποίηση σε άργυρο
- Σκαλιστήρης – είχε φθάσει να απασχολεί 5000 άτομα
- Άλλες 3 εταιρείες λευκολίθου, με καθετοποίηση σε καυστική, δίπυρο και μονωτικές πλάκες Heraklith
- Μεταλλεία Αμιάντου Βορείου Ελλάδος
- Άλλες, πχ τάλκ

Ποιά projects δεν ολοκληρώθηκαν και γιατί?

- Αλουμίνα
- Πετροχημικά

...Στα τελευταία 30 χρόνια

Λόγοι:

- Άνοδος ανταγωνιστών, ιδίως της Λ.Δ.Κίνας σε όλα τα βιομηχανικά ορυκτά
- Εξάντληση κοιτάσματος *Λαύριο*
- υπερ-επένδυση, υπερ-δανεισμός σε σχέση με τις δυνατότητες κοιτάσματος/αγοράς κά διοικητικά προβλήματα *Σκαλιστήρης*
- εργασιακά *Σκαλιστήρης*
- περιβαλλοντικά *ΜΑΒΕ*
- χρηματοδότηση *Αλουμίνα, Πετροχημικά*

Σημερινές δραστηριότητες...συχνά με πρωτιά σε ΕΕ...

- Μεταλλεύματα: βωξίτης, λατερίτες, μικτά θειούχα μολύβδου/ψευδαργύρου...S&B, Μυτιληναίος, Λάρκο, Ελ. Χρυσός
- ...με καθετοποίηση σε οξείδια και μέταλλα πχ αλουμίνα, αλουμίνιο, ή σε κράματα πχ σιδηρονικέλιο-σε *αποκρατικοποίηση*
- ...επίσης, μεταλλουργίες με εισαγόμενη πρώτη ύλη, πχ χαλκό Χαλκός
- Βιομηχανικά ορυκτά: περλίτης, λευκόλιθος, μπεντονίτης, κίσηρις, ανθρακικό ασβέστιο, ποζολάνη, χουντίτης, ζεόλιθοι, ατταπουλγίτης, ολιβίνης...

...Σημερινές δραστηριότητες...συχνά με πρωτιά σε ΕΕ...

- ...συχνά με καθετοποίηση πχ σε καυστική και δίπυρο μαγνησία, πυρίμαχες μάζες
- Λατομικά ορυκτά: μάρμαρα, γρανίτες, ασβεστόλιθος,...
- ...συχνά με καθετοποίηση, πχ σε τσιμέντα, οξείδιο του ασβεστίου
- Ενεργειακές ΟΠΥ: στερεές: λιγνίτης, υγρές: πετρέλαιο/αέριο Θάσου

...Σημερινές δραστηριότητες...συχνά με πρωτιά σε ΕΕ...

Δραστηριότητες στο εξωτερικό

- S&B σε ΗΠΑ, Γερμανία, Κίνα, Τουρκία και αλλού
- Ελλ. Λευκόλιθοι σε Ισπανία, Τουρκία, Ολλανδία
- Μάρμαρα Διονύσου

Projects έτοιμα για κατασκευή & λειτουργία

- Χρυσός στη Χαλκιδική [Ελλ. Χρυσός] και στην Αλεξανδρούπολη [Χρυσωρυχεία Θράκης] Eldorado Gold

...Σημερινές δραστηριότητες...συχνά με πρωτιά σε ΕΕ

Έργα υπό [και προς] έρευνα

- Νέα κοιτάσματα πετρελαίου και αερίου: νότια της Κρήτης, Ιόνιο,...
- ...Σχιστόλιθοι για Hydraulic fracturing?
- Project χρυσού Κομοτινής
- Λοιπά κοιτάσματα χρυσού και αργύρου
- Κοιτάσματα χαλκού
- Λοιπά projects βιομηχανικών ορυκτών, πχ διατομίτες
- Σπάνιες γαίες

Κύρια χαρακτηριστικά του κλάδου...

- Διεθνής πολιτικο-οικονομική κατάσταση: οι γνωστές εξελίξεις από το 2009 και μετά, χρηματοδοτικά προβλήματα, νομισματικά θέματα πχ η ισχύς του ευρώ
- Η Λ.Δ.Κίνας είναι μέγας ανταγωνιστής σε όλα τα βιομηχανικά ορυκτά, σε χρυσό κλπ αλλά και ο σημαντικότερος καταναλωτής [πελάτης] ΟΠΥ και παραγωγών τους
- Στα ενεργειακά: η επανάσταση fracking
- Οι διεθνείς τιμές πώλησης των ΟΠΥ είναι σήμερα σε καλά επίπεδα
- Μέγεθος και ποιότητα κοιτασμάτων: σύν/πλήν – προσοχή: η αξιολόγηση εξαρτάται από την **τιμή** του προϊόντος ανά τόνο, βαρέλι, κυβικό

...Κύρια χαρακτηριστικά του κλάδου...

- Το μοναδιαίο κόστος εξαρτάται από γή, εργασία, ενέργεια, κεφάλαιο...
- ...σήμερα οξύτατο πρόβλημα στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα
- Country risk: τράπεζες, ευρώ?, πολιτική κατάσταση, σύστημα αξιών της Ελληνικής κοινωνίας
- Περιβαλλοντικά
- ‘Περιβαλλοντικά’: τιμή γης, πολιτικοί σχηματισμοί [τοπικοί, εθνικοί, διεθνείς], προσωπικές agenda, απλοί εκβιασμοί

...Κύρια χαρακτηριστικά του κλάδου

- Θεσμικό πλαίσιο: Εθνική πολιτική για την αξιοποίηση των ΟΠΥ, αδειοδότηση ερευνών, επενδύσεων και παραγωγής, χωροταξικό, κτηματολόγιο και δασολόγιο, εργασιακά, φορολογία και royalties, αναπτυξιακός και fast track, ΑΟΖ...και βέβαια δικαιοσύνη, παιδεία, εκπαίδευση
- Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο: Μνημόνια και Raw Materials Initiative, Critical Raw Materials, antidumping
- Σημαντικός ρόλος της Euromines
- Σε παγκόσμιο επίπεδο: προσφυγές σε ΠΟΕ

Ο ορυκτός πλούτος - Ελλάδα του 2013 & μετά...

- Ο κλάδος του ΟΠ πληροί όλα τα κριτήρια που απαιτούνται στη σημερινή προσπάθεια της χώρας...
- ...και ιδίως στην [σωστή] ανάπτυξη
- 1. εγχώριες πρώτες ύλες, 2. τόνωση της Ελληνικής παραγωγής, 3. εξαγωγές/συνάλλαγμα/ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, 4. επενδύσεις κεφαλαίου [& τεχνογνωσίας] - συχνά με εισροή από το εξωτερικό, 5. ενίσχυση απασχόλησης - συχνότατα με περιφερειακή ανάπτυξη απομακρυσμένων περιοχών

...Ο ορυκτός πλούτος - Ελλάδα του 2013 & μετά

- Απαιτείται σωστή επιχειρηματική πολιτική – βέλτιστες πρακτικές, βιώσιμη ανάπτυξη...
- ...αντισταθμιστικά ωφέληματα για τις τοπικές κοινωνίες...
- ...κοινωνικά δίκαιη κατανομή των εθνικών εσόδων...
- ...αλλά και επιθετική επικοινωνιακή εκστρατεία των επιχειρήσεων, [α] με συμμετοχή του κλάδου στις αναπτυξιακές προτεραιότητες, και [β] από την άλλη, να αποφεύγονται γελοιότητες τύπου ‘μας κρύβουν τα κοιτάσματα’, ‘δεν μας αφήνουν να τα αναπτύξουμε’, ‘γιά να τρώμε [πάλι...] με χρυσά κουτάλια’
- Τέλος, η κοινωνία μας πρέπει να ξεφύγει από την έμφαση στο τι **δεν θέλει** – και να αποφασίσει να κάνει ρεαλιστικές επιλογές **εφικτών λύσεων**.